

[Abicko](#) > [archiv](#) > [1998](#) > [leden](#) > [obsah](#)

Prof. dr. Alois Mrázek

Narodil se v Příbrami 19. června 1868 jako syn profesora na báňské akademii. absolvoval filosofickou fakultu české Karlo-Ferdinandovy univerzity, kde patřil mezi žáky, sdružené kolem prof. Antonína Friče a Františka Vejdovského. Již v roce 1893 se stal asistentem prof. Vejdovského v jeho ústavu pro zoologii a srovnávací anatomii, kde pracoval společně s Karlem Herfortem, Josefem Floriánem Baborem, Karlem Šulcem, Františkem Karlem Studničkou aj. V roce 1896 získal doktorát filozofie a o dva roky později se stal prvním docentem zoologie na české univerzitě. V roce 1905 byl jmenován mimořádným profesorem zoologie. V té době ovšem Vejdovského opustil a začal pracovat jako knihovník Královské české společnosti nauk. Nové zaměstnání mu umožnilo intenzivnější studium odborné literatury. Roku 1910 je už řádným profesorem. Po válce se v roce 1919 stal místo odstupujícího prof. Vejdovského ředitelem Zoologického ústavu při Karlově universitě. Jako správce ústavu se zasloužil především o jeho vnitřní organizaci a laboratorní vybavení.

Již v rámci univerzitních studií publikoval řadu prací o vývoji a přenosu tasemnic a souběžně pokračoval ve Fričově výzkumu české fauny, kde mezi korýši prakticky objevil novou skupinu Copepodů Harpacticidů. Mimoto se společně s Vejdovským proslavil svými výsledky z výzkumu základních problémů vývoje vajíčka. Obdobně byly ceněny i jeho práce z oboru parazitických prvoků, kde patřil k předním odborníkům. Těchto výsledků dosáhl i díky své neobyčejné sběratelské aktivitě, kterou jeho přítel, přední evropský botanik prof. Bohumil Němec vyjádřil takto: "Mrázek měl neobyčejný dar sběratelský, pro něho nebylo druhů vzácných, poněvadž věděl, kde a kdy je lze bezpečně nalézt".

Mrázek byl vskutku všestranný biolog a zoolog. Uveřejnil obrovské množství prací jak systematických, tak i monotematických: biologických, histologických, anatomických aj. Kromě toho se velmi zajímal o hydrobiologii, kde publikoval řadu stěžejních prací, týkajících se Oligochaetů. Němec jeho vědecké schopnosti charakterizoval následovně: "Není hned tak muže, který by byl tak asketicky, přímo vášnivě se byl věnoval vědě a jen vědě, jako prof. Mrázek. Neznal odpočinku, nešetřil sebe, šlo-li o vědu, neznal však také odpuštění, šlo-li o vědeckou nepravdu". V rámci svých dvou cest na Černou Horu Mrázek plně uplatnil své přednosti vědecké i sběratelské. Vedle spousty jiného materiálu přivezl i nové planarie a zvláště nový druh červů, Scutariellu, jejichž nález byl v Evropě velmi překvapivý. Zajímavé nálezy přivezl z jihoevropských jeskyní, zvláště z Lipské Pečiny u Cetyně, a několikrát pracoval na zoologické stanici v Terstu a ve Ville Franche.

Jako učitel byl Mrázek velmi oblíben. Dr. Jaroslav Štorkán vzpomínal, že "jeho přednášky dávaly posluchačům nahlédnout do jeho rozhledu po literatuře a v jeho hluboké vzdělání moderního zoologa, jemuž všechny směry, i nejnovější, byly úplně běžné". Mrázek uměl být velmi dobrým přítelem a jeho smysl pro humor dokazuje i dovětek z jeho dopisu, posílaného v r. 1896 z Terstu Studničkovi: "Tento lístek opatřil jsem adresou z ženské ruky abyste měli na stanici ostudu, že dostáváte milostná psaníčka".

Prof. Jaromír Wenig charakterizoval jeho osobní vlastnosti takto: "...byla při každé příležitosti, kde se o něm mluvilo i psalo, zdůrazňována jeho přímota a otevřenost. O něm platilo: co na srdci, to na jazyku. Tytéž vlastnosti vyžadoval Mrázek od každého, kdo s ním chtěl jednati a jen přímostí bylo lze dosíci u něho všeho. Přístup k němu měl pouze ten, kdo přicházel s hledím otevřeným. Byl ovšem jako dokonalý muž prost veškerého planého formalismu a přetvářku, neupřímnost, pochlebování a hlavně prospěchářství nenáviděl nesmiřitelně".

Mrázekovi se zaslouženě dostalo mnoha vnějších uznání a poct. Mimo jiné byl zvolen mimořádným (1899) a v roce 1911 řádným členem Královské české

společnosti nauk, byl dopisujícím (1905), mimořádným (1909) a od roku 1920 řádným členem České akademie věd a umění a dopisujícím členem Helminthological Society ve Washingtoně. V průběhu první světové války Mrázek těžce onemocněl a následky této nemoci jej doprovázely po zbytek jeho života. Zemřel 26. listopadu 1923.

Mgr. Martin Martinovský,
Archiv AV ČR

Doporučit

Zaregistrujte se a prohlédněte si, co vaši přátelé doporučují.

Realizace: Odbor informačních technologií SSČ AV ČR, v.v.i., **Technický správce:** webmaster@cas.cz